

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. II. De Angelica Salutatione. Ejus dignitas, & excellentia demonstratur. Quando, & à quibus fuerit istituta. Cur in divinis officiis recitetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

approbatæ, & ab orthodoxis viris compositæ, de qua re plura non contemnenda scribit (b) Abulensis. Caute igitur legendus, & piè explicandus est sanctus (c) Edmundus ex Monacho Cisterciensi Cantuariensis Archiepiscopus, qui in speculo Ecclesiæ ad suos Pontinacenses orationes à sanctis viris compositas reprehendere videtur: non enim eas simpliciter damnat, sed formam orandi à Christo Domino propositam cæteris omnibus præferendam ostendit, quod nullus rectæ fidei inficiatur. Hoc sensu R. (d) Moyses Ægyptius vir doctus valdè inter suos, in libro, quem directorem dubitantium, seu perplexorum inscripsit, stultos eos vocat, qui multiplicat & prolongant Orationes, quas ipsi composuerunt, ut per eas appropinquent creatori secundum suam æstimationem, & conculcant, inquit, creatorem in linguis suis, quia nimirum inconvenientes orandi formulas componunt. Omnes autem Orationes præter Dominicam vaniloquium esse, hæresis fuit cujusdam Basilii, quem Alexius Comnenus orthodoxus Imperator ignibus damnavit, ut testatur (e) Euthymius. Sunt & Hæretici Masaliani, sive Bogomili, qui cæteras Orationes rejiciunt, & battologiam vocant, ut Constantinus (f) Harmenopolus scribit. Et quidem quoad sensum nihil aliud peti potest, quam quod in Oratione Dominica continetur; quod autem pertinet ad formam verborum multæ aliæ sunt Orationes utiles, & efficaces, quas sancti, & orthodoxi viri composuerunt.

§. II.

DE ANGELICA SALUTATIONE.

Ejus dignitas, & excellentia demonstratur. Quando, & à quibus fuerit instituta. Cur in divinis officiis recitetur.

I. **Q**uoties sese offert occasio de laudibus intemeratæ Virginis Deiparæ differendi, vellem pro-

b Abul. in c. 6. Matth. qu. 99. c Edmun. spec. c. 17. d R. Moyses lib. 1. cap. 58. e Euthymius in Panoplia. f Harmen. de sectis num. 19.

fectò , ut melle purior meus difflueret fermo , cunctaque corporis mei membra verterentur in linguas , quibus si non pro meritis ipsius (quis enim hoc possit illo excepto , cujus potestas non habet finem ?) at saltem pro meo affectu clementissimæ Reginæ prærogativas æternum duraturis præconiis celebrarem. Sed quoniam peccatorum pondere pressus , rerumque labentium amore coinquinatus , sublimioris sapientiæ illapsu indignissimus sum , jure cogor præfari veniam , & linguam fari gestientem justî silentii repagulis cohibere. dicent alii quibus serenior illuxit cœlestis gratiæ radius , dicent uberius illibatæ Virginis encomia , & Angelicæ salutationis excellentiam copiosius explicabunt. Ego autem tenuitatis meæ conscius quæ ad meum faciunt institutum paucis expediam. Constat hæc salutatio duabus partibus laude & petitione. Prima pars ex (a) Scriptura sumpta est , duosque habet auctores Angelum , & Elizabeth. Ab Angelo tanquam à primario auctore Angelicam nomenclaturam fortita est. Verba ejus hæc sunt : *Ave gratia plena , Dominus tecum , Benedicta tu in mulieribus.* Ad hanc salutationem conceptissimis verbis componendam totius Trinitatis dignatio intervenit. Patris nimirum mittentis auctoritas , divini Verbi carnem humanam suscepturi sapientia , & sancti Spiritus Virginem obumbrantis operatio. Decuit sanè novam gratiam novi partus nova salutatione annunciari : nullam quippè similem in toto veteri instrumento reperies. Decuit novæ gratiæ inchoationem novis præconiis evangelizari. In virginem adhuc Evam , inquit Septimius (b) Tertullianus , irrepsit verbum ædificatorium mortis : in virginem æquè introducendum erat Dei Verbum extructorium vitæ , ut quod per hujusmodi sexum abierat in perditionem , per eundem sexum redigeretur in salutem. Crediderat Eva serpenti , credidit Maria Gabrieli , quod illa credendo deliquit , hæc

a LUCÆ 1. b Tertul. de carne Christi cap. 17.

credendo delevit. Similis est Irenæi sententia, quam refert (c) Augustinus: Quemadmodum astrictum est morti genus humanum per virginem, solvatur per virginem, æqua lance disposita virginali inobedientia per virginalem obedientiam. Hæc autem verba: *Benedicta tu in mulieribus*, & ab Angelo, & ab Elizabeth dicta fuerunt, ut idem verborum consensus spiritum veritatis eorum auctorem indicaret. Addidit Elizabeth sola, *Et benedictus fructus ventris tui*: Nam ab arbore benedicta non nisi fructus benedictus procedere potuit. Imò, ut (d) Bernardus ait, non quia tu benedicta, idè benedictus fructus ventris tui; Sed quia ille te prævenit in benedictionibus dulcedinis, idè tu benedicta. Verè etenim benedictus fructus ventris tui, in quo benedictæ sunt omnes gentes: de cujus plenitudine tu quoque accepisti cum cæteris, etsi differentius à cæteris. Ac propterea quidem benedicta tu, sed in mulieribus: ille vero benedictus non in hominibus, non inter Angelos, sed qui est, ut ait (e) Apostolus, *super omnia benedictus Deus in sæcula*. Huic primæ parti duo verba addita sunt ab Ecclesia, pretiosissima scilicet nomina, *IESU*, & *MARIÆ*. Angelus enim cum Mariæ præsentem loqueretur, nomen ejus tacuit, quamvis postea trepidantem & dubiam confirmaturus familiariter compellarit ex nomine dicens, Ne timeas Maria. Elizabeth etiam nomen *IESUS* proferre non potuit, quod licet ab Angelo prænunciatum, nondum tamen impositum erat. At Ecclesia utrumque nomen, & Matris & Filii, meritò expressit, ut dulcissimo matris nomine prolato ad ad reverentiam, & devotionem excitemur, nomine verò filii ejusdem matris erga nos benevolentiam conciliemus.

II. Posterior pars his verbis exprimitur: *Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis peccatoribus, nunc & in hora mortis nostræ*. Hoc additamentum accepisse credi-

August. l. 1, contra Jul. Pelag. d. Bern. Hom. 3. sup. Missus est, e Rom. 9. 5. tur

tur magno totius Ecclesiæ gaudio Angelica salutatio in magna Synodo Ephesina, quando beatissima Virgo verè Mater Dei, verè Θεοτοκος summo Patrum consensu proclamata, & Nestorius portentosæ blasphemiae auctor exauctoratus, & damnatus fuit. Hanc salutationem à delirantium Novatorum calumniis vindicat multiplicis doctrinae vir, & exquisitissimus Doctor Petrus (f) Canisius. Eandem ad Horas Canonicas simul cum oratione Dominica in principio adhiberi, usus est non admodum antiquus. Jure communi nunquam statutum fuisse eam dici Martinus (g) Navarrus diligentissimus Canonum indagator affirmat. Ante Breviarium jussu Pii V. Pontificis Optimi Maximi reformatum in solo Breviario Cardinalis S. Crucis legebatur. An quia olim dicebantur horæ Canonicæ de B. Virgine, quæ cum hodie, saltem extra chorum, omittantur, statutum fuit, ut hac brevioratione Virginis auxilium singulis horis imploremus? In hac enim labentis sæculi discriminosa peregrinatione continua Deiparæ protectione indigemus. Quid autem gratius offerre ei possumus hac salutatione, à qua præcellsa ejus dignitas initium duxit: quæ & salutis nostræ, & totius Evangelii auspiciatissimum principium fuit? Nam tunc descendit pluvia in vellus, tunc rorarunt Cæli desuper, & montes stillarunt dulcedinem, tunc aperta est terra, ut germinaret Salvatorem.

§. III.

DE SYMBOLO APOSTOLORUM.

Quando, & à quibus fuerit institutum. Quedam de symboli nomine. Laudes symboli ex Patribus. Quoties, & quo ritu dicatur. Cur hoc symbolum Romanum nuncupetur.

I. **P**ost gloriosam Christi Ascensionem, cum sacer dierum numerus compleretur, Spiritus sanctus

f Canis. lib. 3. & 5. de Virg. Deipara. g Navar. de orat. cap. 10. n. 62.

E e